

BADATOR TROPELA!

GUREKIN ETA TXIRRINDULARIEKIN ETORRIZ GERO, BAIETZ
EUSKARA IKASTEKO ALDAPA ORDEKA SAMUR BIHURTU!

Ibilbide honetan txirrindularitza-zaleekin batera mendi-bazterrean hainbat gertakari ikusgarri gozatu eta pasadizoan gauza asko ikasteko asmoa dugu. Nekatu gabe, gainera! Txirringa gainean ez zaitugu jarriko eta!

En esta unidad didáctica te proponemos disfrutar de una etapa ciclista y de paso aprender muchas cosas. Además sin cansarnos, ya que no nos vamos a subir a la bicicleta!

Ikastunitatearen helburu nagusiak:

Objetivos principales de esta unidad didáctica:

- Txirrindulariak mendian gora doazenean, zaleen jokabidea hobetzeko gomendio-sorta bat idatziko dugu.
- Aholkuak adierazteko baliabide nagusiak aztertuko ditugu.
- Kirol honi buruz duzun ezagutzaz baliatuz, hiztegia aberastuko dugu.
- Ibilbidearen eta txirrindularien egoeraren deskripzioak egingo ditugu, etaparen nolakoa kontuan hartuz. Horretarako, zer gertatu ohi da txirrindularitza lasterketetan? Nolakoak dira mendi-etapak? Eta nola igotzen dituzte aldapak? Galderek ardaztuko dute atal hau, besteak beste.
 - **Formular una serie de recomendaciones relacionadas con el comportamiento de los/las aficionados/as en las etapas de montaña.**
 - **Analizar los características más frecuentes de este tipo de textos.**
 - **Describir las características de la etapa y en qué condiciones se encuentran los corredores. Para ello, nos serviremos de preguntas como ¿Cuáles son los sucesos más frecuentes en las etapas? ¿Cómo son las etapas de montaña? ¿En qué condiciones suben las cuestas?**

Etapan honetan, halaber, aztergai hauek ere jorratuko ditugu:

En esta etapa, además, repasaremos estas cuestiones:

- NOLAKOA galderari erantzuteko baliabideak: Adjektiboak (Adjetivos): arriskutsua, gogorra...
- NOLA galderari erantzuteko baliabideak: Aditz-lagunak (Adverbios): nekatuta, izerditan...
- Ibilbidearen atalak izendatzeko baliabideak: Izenak (Sustantivos): aldapa, bihurgunea...
- Ibilbidean gertatu ohi direnak adierazteko baliabideak: Aditzak (Verbos): Ihes egin, erori...
- Agintera (Imperativo)

Badator tropela!

1.- Txirrindularitza ezer baino gehiago talde-kirola da. Baina batzuetan elkarrekin eta beste batzuetan bakarka ibili ohi dira txirrindulariak. Hemen datoz gureak!

El ciclismo es sobre todo un deporte de equipo. Pero los ciclistas a veces corren solos y otras veces en grupo, según las circunstancias.

Begiratu hiru argazkiei:

Observa con atención las fotografías siguientes:

Erorikoa

Hemen duzun zerrendatik aukeratu bakoitzarekin edo hiruekin lotuko zenituzkeen moldeak (besterik bururatu bazaizu erantsi lasai):

Fijate en esta lista. En ella hallarás términos relacionados con todas las fotografías anteriores o con una de ellas en concreto. Leelos con atención y agrúpalos en columnas. (Si se te ha ocurrido algún otro término, anótalo también)

Abiadura, Mina, Txirrindularia, Izerdia, Mendatea, Mendi-tontorra/punta, Zaleak, Nekea, Ihesaldia, Maillota, Txirringa, Indarra, Aldapa, Beroa, Taldea, **Erorikoa** ✓, Helmuga, Tropela

Hirurekin lotutakoak:

.....

Besterik:

.....

Zuzenketa-orria, 8. orrialdean

Jaso itzazu tarte honetan emandako zerrendan zuretzat berriak diren hitzak: Begiratu hiztegia.

Anota a continuación los términos que son desconocidos para ti. Consulta en el diccionario.

.....

.....

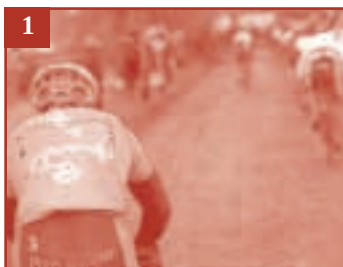
2.- Txirrindulari-lasterketetan hainbat gertakari ikusi ohi dira. Pentsa ezazu une batez eta saia zaitez gertakariarik ohikoenak aditzen bidez adierazten: Esaterako: *Txirrindulariak ihes egin du.*

En las carreras ciclistas suceden muchas cosas. ¿Cuáles son las más frecuentes? Por ejemplo: Txirrindulariak ihes egin (escaparse) egin du.

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

3.- Eta txirrindulari hauei zer gertatu zaie? Ageri al da irudi hauetan zuk buruan zenuena?

Y en estas fotografías ¿Qué les ha sucedido a estos corredores? ¿Ves reflejado en ellas algo que habías pensado?

- 1.- Euskalteko txirrindularia **afzean geratu** da.
- 2.- Txirrindulariak aldapa ari dira.
- 3.- Txirrindulari bat eta du.
- 4.- Txirrindulariak etapa du.
- 5.- Txirrindulariak gosea du eta da.
- 6.- Helmugan txirrindulari batek bestea du.
- 7.- Txirrindulari batek beste bati dio.

Hutsik geratu al zaizu argazkiren bat? Agian multzo honetatik aukeratzeko moduko osagairik baduzu: *¿Has anotado algo en todas las fotografías? En caso contrario puede que te sirva esta lista.*

Erori, Zulatu, Irristatu, Irabazi, Galdu, Atzean geratu, Min hartu, Traba egin, Aurreratu, Ihes egin, Jan

Zalantzarik sortu bazaizu, ikus zuzenketa-orria: 8. or.

Tour de France 2002

1.- Aurki hasiko da Txirrindularitza-lasterketarik garrantzitsuen: Tourra, Frantziako Itzulia, alegia.

Aurtengo saioak baditu hainbat ezaugarri. Irakurri jarraian duzun albistea eta azpimarratu mendiarekin lotutako informazioa: *Zuzenketa-orria, 8. orrialdean*

Pronto comenzará la carrera ciclista más importante: El Tour de Francia. ¿Cómo será la edición de este año? Si quieres conocer la respuesta, lee atentamente el siguiente texto y subraya a continuación la información referente a las etapas de montaña.

Frantziako Tour-ik motzena, aurtén: 21 mendate, 5 helmuga mendi-puntan eta 182 kilometro erloju kontra

Aurtengo antolatzaileen asmoa mendiko etapen eta erloju kontrakoen artean nolabaiteko oreka lortzea da. Dena dela, txirrindularien eta kirol-zuzendarien ustez, aurtengo saioa egokiagoa izango da erloju kontrako espezialistentzat eskalatzaileen-tzat baino.

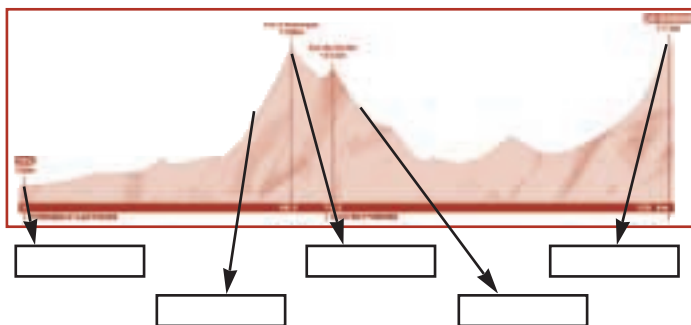
Eskalatzaileek sei mendiko etapa izango dituzte beren alde eta, gainera, horietatik bost mendi-puntan amaituko dira. Bizikleta-lasterketa horretan 3.200 kilometro egingo dituzte eta 21 mendate igoko, lehenbizi Pirinioetan, Alpeetan ondoren.

2.- Ene! Hauek aldapak! Hogeita bat mendate igoko dituzte. Eta nolakoak gainera!

En esta edición subirán veintiún puertos. ¡Qué barbaridad!

Hementxe duzu aurtén egingo duten Pirinioetako etapa baten irudia. Arretaz erreparatu:

Este es el perfil de una de las etapas de montaña de los Pirineos. Observalo con atención:

Zer datorkizu burura irudi hau ikusirik? Jaso itzazu tarte honetan:
¿Qué te sugiere esta imagen? Anota los terminos en este cuadro.

.....
.....
.....

Nolakoak izaten dira, bada, mendi-bideak?

Etaparen irudian etiketatxo batzuk daude. Beteko al dituzu? Agian zure edo gure zerrendan jasotakoen artean egon daitezke. *Zuzenketa-orria, 8. orrialdean*

Junto al perfil de la etapa hemos colocado una etiquetas. A qué hacen referencia? Puede que encuentres los terminos que necesitas tanto en tu lista como en la que te presentamos a continuación.

Aldapa, Igoera, Jaitsiera, Zaleak, Bideak, Ordeka, Bihurgunea, Hasiera, Helmuga

Aukeratu izen hauentzat adjektibo egokiak eta bikoteak osatu:

Indica cual de los siguientes adjetivos son adecuados para formar una expresión con los nombres de la lista.

Nekagarria, Zalapartatsuak, Leuna, Aldapatsua, Arriskutsua, Estuak, Gogorra, Laua, Jendetsuak, Itxia

Izenak

Igoera
Aldapa
Zaleak
Jaitsiera
Helmuga
Hasiera
Bihurgunea
Ordeka
Bideak

Adjektiboak

Gogorra

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

Zalantzak argitzeko, jo 8. orrialdera

Joango al gara bertara?

Euskal zaletu ugari biltzen da Pirinioetako mendi-bideetan txirrindulariak bertatik bertara ikusteko gogoz. Une txiki batez ikusteko ordu luzeetan egon behar da mendian, bide-bazterrean. Hala ere, giroa izugarri ona izan ohi da. Gu joatekoak gara. Etorriko al zara gurekin? Hala ere, gauzatxo batean lagundu behar diguzu lehenik: han eman beharreko denbora ahalik eta erosoan eman dezagun zure proposamenak behar ditugu. Zer egingo dugu?

Es frecuente en las etapas de los Pirineos ver a gran cantidad de aficionados/as cómo disfrutan con el paso de los ciclistas. Lo cierto es que para gozar unos instantes hay que permanecer al borde de la carretera durante varias horas. Pero el ambiente suele ser fantástico. Nosotros tenemos intención de ir. ¿Te apetece venir con nosotros? Pero antes te vamos a pedir que colabores con nosotros en un asunto: ¿Cómo podemos pasar esas horas de espera lo mejor posible? ¿Qué nos propones?

Zure gomendioak

✓ *Umore ona eduki*

✓
✓
✓

1.- Irakur jarraian honako testu hau. Bertan gomendioren bat edo beste aurkituko duzu eta.

Lee el siguiente texto: Quizá encuentres alguna propuesta que te interese.

Urtero bezala Pirinioetara!

PIRINIOETAKO ETAPAK. Dozenaka mila euskal herritar pilatuko dira gaur, bihar eta etzi Tourra ikusteko Pirinioetako mendate ezagunenetan; umore ona, pazientzia eta tropela iritsi arte zer egina edukitzea garrantzitsua da.

GOMENDIOAK

48 ordu zain, ordu bat gozatzeko

Txirrindulariak iritsi bitartean aintzat hartzeko gomendioak dira hauek. Egin kasu.

AZKAR MUGITU. Azkar mugitzen saiatu, azken orduan nahi den lekura ezin iritsita ez geratzeko.

BEROA. Gauean fresko egiten du, baina egunez bero. Ordu asko dira eguzkitan egoteko. Ondo babestu.

EDARIA ETA HOZKAILUA. Mendatean edaririk gabe ezin geratu. Soberan eraman, faltan ez geratzeko.

TELEBISTA. Egonaldia entretenigarriagoa egiten du.

BIZIKLETA. Txirrindulariek igotzen dituzten aldapak igotzea gogorra da, baina polita.

Zure gomendioren bat aurkitu al duzu bertan? Azpimarra ezazu, bada.

Eta berririk aurkitu al duzu? Hala bada erantsi itzazu zure gomendioen zerrendan.

¿Has encontrado alguna propuesta que coincida con las tuyas? En ese caso, subráyala. Si has encontrado alguna nueva añadela en el siguiente cuadro.

Berriak:

- ✓
- ✓
- ✓
- ✓

2.- Taula barruan dagoen testuari erreparatu, zertaz baliatu da idazlea esaldi horiek gomendio itxura har dezaten? Lasai! Erantzuna prestatu dugu eta.

Fijémonos en el texto del recuadro. Son propuestas o recomendaciones, ¿no es así? ¿Qué tipo de recursos lingüísticos necesitamos para que un texto tenga esa función? No te preocupes ya hemos preparado la respuesta:

- Agintera: Aditzoina (joan, egin, etorri...) ✓
- Aginterarik gabeko aholkuak (aditzaren elipsia) ✓
- Behar izan aditza (joan behar duzu; liburu bat eraman beharko duzu...)
- Komeni aditza (Garaiz etortzea komeni zaizu...)
- Hobe duzu (Hobe duzu garaiz etortzea...)
- 2. pertsonaren erabilera ✓
- NOIZ/NON deklinabide atzizkia ✓
- ZERTARAKO ✓
- Argudioa ✓

Baliabide hauetatik batzuk bakarrik ageri dira albistean eta horietara “✓” mugatuko gara. Azpimarratuko al dituzu testuan?

Nos centraremos sólo en los recursos que aparecen en el texto “✓”, aunque habrás comprobado que en la lista hay más. Intenta subrayarlos en el texto.

Zalantzarik baduzu, ikus 8. orrialdea

Hemen dira! Hemen dira!

Bidaia primeran egin dugu eta bide-bazterrean leku egokia aurkitu. Gainera, aspertzeko denborarik ez dugu izan zuk emandako gomendioak kontuan hartu ditugulako.

Minutu gutxi barru hemen izango dira txirrindulariak. Eta gu ikusteko txorutzen! Animuak emateko bero-bero eginda! Nor azalduko da lehenik? Ihesaldirik ba ote da?

Aldapan gora datoz. Nola iritsiko dira guregana txirrindulariak? Pentsa dezagun unetxo batez.

El sitio donde hemos acampado es muy cómodo. Además no nos hemos aburrido en absoluto gracias a los consejos que nos has dado.

Los ciclistas estarán dentro de poco aquí. Estamos deseando verlos, animarlos... ¿Habrá algún escapado? Vienen cuesta arriba, la pendiente es grande.

Saia zaitez zure usteak hemen idazten:

Intenta pensar en cómo vendrán y anota esas hipótesis:

✓ Txirrindulariak nekatuta etorriko dira.

✓

✓

Guk ipini ditugunen artean aukeratu:

Selecciona entre los que hemos anotado en esta lista:

Indartsu ☐

Nekatuta ☐

Lotsatuta ☐

Egarriak ☐

Izerditan ☐

Beldurrez ☐

Sasoian ☐

Urduri ☐

Ozta-ozta ☐

Lehertuta ☐

Bizikleta gainean zutik ☐

Bizikleta gainean makurtuta ☐

Bizikleta gainean eserita ☐

Ahulduta ☐

Etzanda ☐

Zuzenketa-orria, 8. orrialdean

Bide-bazterrean nola jokatu behar dugu?

Ez al da nahikoa argudio aldapan gora nola datozen ikustea hainbat zaleren jokabidea ez ulertzeko? Txirrindulari-zaleen artean banatzeko Gomendio-zerrenda bat idatzi nahi dugu. Idatz dezagun jarraian zer egin eta zer saihestu behar duten:

Es increíble el esfuerzo que hacen los ciclistas cuando suben estas pendientes. De hecho, es suficiente ver su estado para no entender el comportamiento de muchos aficionados al paso de los ciclistas.

Por ello hemos pensado redactar unas recomendaciones para repartirlas entre los/as aficionados/as. Escribe a continuación qué es lo que se debe de hacer y qué se debe de evitar.

ZALEEN BETEBEHARRAK: GOMENDIOAK

Bide-bazterrean nola jokatu?

Txirrindulariak iristen direnean aintzat hartzeko gomendioak dira hauek. Egin kasu.

GOZATU

EZ LAGUNDU

EZ UKITU

URA

ARGAZKIAK

ANIMUAK EMAN

IKURRINAK

PAZIENTZIA

Arazorik baduzu, ikus eredu bat 8. orrialdean

IKASTUNITATEA

Zuzenketa- orria

Ererikoa
Mina

Aldapa
Beroa
Ihesaldia
Nekea
Mendi-tontorra/punta
Mendatea

Talde
Abiadura
Tropela

Hirurekin lotutakoak:

Indarra
Txirrindularia
Txirringa
Maillota
Izerdia
Helmuga

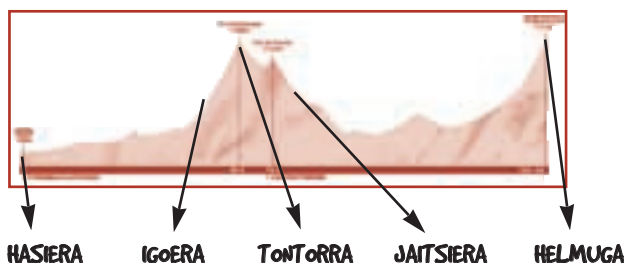
- 1.- Euskalteko txirrindularia afzean geratu da.
- 2.- Txirrindulariak aldapa igotzen ari dira.
- 3.- Txirrindulari bat erori eta min hartu du.
- 4.- Txirrindulariak etapa irabazi du.
- 5.- Txirrindulariak gosea du eta jafen ari da.
- 6.- Helmugan txirrindulari batek bestea aurrerafu egin du.
- 7.- Txirrindulari batek beste bati fraba egin dio.

Frantziako Tour-ik motzena, aurtun: 21 mendate, 5 helmuga mendi-puntan eta 182 kilometro erloju kontra

Aurtengo antolatzaileen asmoa mendiko etapen eta erloju kontrakoaren artean nolabaiteko oreka lortzea da. Dena dela, txirrindularien eta kirol-zuzendarien ustez, aurtengo saioa egokiagoa izango da erloju kontrako espezialistentzat eskalatzaileentzat baino.

Eskalatzaileek sei mendiko etapa izango dituzte beren alde eta, gainera, horietatik bost mendi-puntan amaituko dira. Bizikleta-lasterketa horretan 3.200 kilometro egingo dituzte eta 21 mendate igoko, lehenbizi Pirinioetan, Alpeetan ondoren.

✓Igoera	→ Gogorra
✓Aldapa	→ Nekagarria
✓Zaleak	→ Zalapartasunak
✓Jaitsiera	→ Arriskuak
✓Helmuga	→ Aldapatsua
✓Hasiera	→ Leuna
✓Bihurgunea	→ Itxia
✓Ordeka	→ Lava
✓Bideak	→ Ertzak, jendetsuak

Bizikleta gainean zutik ✓	Ozta-ozta ✓
Nekatuta ✓	Ahulduta ✓
Egarriak ✓	Lehertuta ✓
Izerditan ✓	

GOMENDIOAK

48 ordu zain, ordu bat gozatzeko

Txirrindulariak iritsi bitartean aintzat hartzeko gomendioak dira hauek. Egin kasu.

AZKAR MUGITU. Azkar mugitzen saiatu, azken orduan nahi den lekura ezin iritsita ez geratzeko.

BEROA. Gauetan fresko egiten du, baina egunez bero.

Ordu asko dira eguzkitan egoteko. Ondo babestu.

EDARIA ETA HOZKAILUA. Mendatean edaririk gabe ezin geratu. Soberan eraman, faltan ez geratzeko.

TELEBISTA. Egonaldia entretenigarriagoa egiten du.

BIZIKLETA. Txirrindulariek igotzen dituzten aldapak igo-tzea gogorra da, baina polita.

OHARRA: Argudioak.

ZALEEN BETEBEHARRAK: GOMENDIOAK

Bide-bazterrean nola jokatu?

Txirrindulariak iristen direnean aintzat hartzeko gomendioak dira hauek. Egin kasu.

GOZATU. Txirrindulariak ikustea eta animuak ematea polita da.

EZ LAGUNDU. Kalte egingo diegu eta bofatzeko arriskua dago.

EZ UKITU. Txirrindulariak nekatuta dafoz. Ukitu eta erori egingo dira.

URA. Askotan bero handia egiten du. Baina, txirrindulariei ez zaie gustatzen ura gainera bofatzeko.

ARGAZKIAK. Ez jarri txirrindulariaren aurrean, argazkia ateratzeko.

ANIMUAK EMAN. Txirrindulariak ozta-ozta dafoz. oiho eta txalo egin.

IKURRINAK. Ez jarri ikurrinak txirrindulariaren aurrean. Ez dira zezenak.

PAZIENTZIA. Pazientzia eduki. Eta bitartean, paisaiak gozatu.